

УОЛТ УИТМАН

ПЕСЕН ЗА ЗАНАЯТИТЕ

Превод от английски: Владимир Свинтила, 1992

chitanka.info

Песен за занаятите!

*Във работата на машината и на занаятите,
във работата на полетата намирам аз развитието,
намирам непреходен смисъл.*

*Работници, работнички,
да беше всяко възпитание практично или украсяващо
добре*

изложено от мен, то до какво довело би това?

*Да бях аз главният учител, снизходителният
собственик,*

*премъдрият държавник, до какво довело би
това?*

*Да бях за вас аз като бос, наемам ви и ви заплащам,
туй би ли ви задоволило?*

*Ученият, добродетелен и благосклонен, и така
нататък,*

или човек от моя тип без тъй нататък.

Аз нито господар съм, ни слуга,

*не предпочитам аз високата пред ниската цена,
ще имам мойта, да ме приема който ще,*

ще бъда равен вам и вие ще сте равни с мен.

Ако работите във магазин ще бъда близко

както близкия с вас във магазина,

*ако отрупвате с подаръци свой брат или най-скъп
приятел,*

*аз искам същото, което има най-добрия ви приятел
или брат,*

*ако любовникът, съпругът и съпругата са денем и
нощя*

добре дошли за вас, аз също трябва да съм тъй
добре дошъл,
ако ви деградират, станете престъпник
или пък се разболеете и с мен така ще стане зарад
вас,
ако си спомняте за ваши глупави и незаконни
действия,
то и аз си спомням глупави и незаконни
действия,
ако гуляете на масата и аз гуляя на отсрещната
страна,
ако се срещнете със непознат на улицата
и се влюбвате във него или в нея,
аз също срещам чужденци на улицата и се влюбвам в
тях.

Тъй че какво си мислите за вас самите?
Нима се мислите за нещо си от другите по-малко?
Кой, вие ли намирате и президента по-голям от вас?
Или пък богаташа — по-добър от вас?
Или пък образованият по-мъдрец от вас?

Защото сте изцапани или изприщени
или били сте някога пияници или крадци,
или сте болни, или ревматични, или пък
проституирате
от лекомислие или безсилие, или защото учени не сте
и никога не сте видели името си отпечатано,
съгласни ли сте, че поради туй не сте така
безсмъртни?

2.

Душите на жени и на мъже!
Не тях зова невидим и нечут, недокосваем,
недокосващ,
не вие сте, които преценявам като пресмятам
всички

„за“ и „против“, да заключа жизнени ли сте или не сте —

пред всички заявявам аз кои сте, ако няма кой да заяви.

Възрастни, непълнолетни, деца на таз страна
и на всяка друга, в Щатите и вън, аз виждам ви,
както и всички други виждам аз зад вас или чрез вас.

Съпругата на йота тя не е по-долу от съпруга,
и дъщерята, тя е толкова добра, колкото сина,
и майката не е по-малка от бащата.

Потомци на невежи и бедняци и на чирачета
в различни занаяти, на млади ратаи от фермите
и на възрастни ратаи все от фермите,
на морски труженици, на търговчета, на жители
на тез крайбрежия, на имигранти —
аз виждам всичко тук близкото и виждам аз
далечното:

не ще ми се изплъзне никой, нито пък ще го поиска
някой.

Аз нося тук, което тъй ви трябва и което винаги
сте имали:

не средства, не любов, не дрехи, ядене, образование,
но нещо също тъй добро, не пращам
свой агент или посредник, не предлагам
равностойното
на стойността, предлагам ви самата
стойност.

Има го туй нещо, връща се то при теб — сега и
вечно —

то не е туй, което се печати, проповядва,
дискутира,

то изключва и печата, и дискусията,

то не подхожда да се сложи в книга, не е в тази
книга,
то е за теб където и да бъдеш, то не е по-далеч от
теб
отколкото са твоите уши и зрение,
за него ти припомня близкото, обикновеното,
готовото,
то винаги е провокирано от тях.

И на каквито всякакви езици да четеш,
за туй пак няма в тях да прочетеш,
и президентски речи да четеш, няма в тях да
прочетеш
пито в доклада на Държавния департамент и на
Хавана
или в ежедневника, или във седмичния вестник,
или пък статистическите данни от преброяването,
за данъците, за цените или в отчетите за
дивиденди.

3.

Слънцето, звездите дето плуват в необятен въздух,
земята с формата на ябълка и ние върху нея —
разбира се, движението им е нещо грандиозно,
не знам какво е то, освен че то е грандиозно,
и това е щастие, и че затворения в него смисъл
не е спекулация и нито анекдот, и нито
рекогносцировка,
че не е нещо си, което — падне ли се случай —
ще донесе сполука, а ако няма шанс ще бъде нашия
провал,
че не е нещо, дето може да е някаква случайност.

Светлини и сенки, неясното усещане на тялото и
личността,
и алчността, която с велико задоволство изпояжда
всичко,

безкрайното гордеене и вечните стремежи на
човека,

неизразими радости и скърби,
и чудото, което всеки вижда в тоз, когото вижда,
и чудото, което пълни всеки миг на времето
завинаги,

п за какво си взимал всичко туй, кажи ми, камарадо?
Приемал ли си туй за занаят или за работа във
фермата,

или пък за печалбата от склада?
Или за нещо, чрез което си създаваш положение?
Или да запълни времето на някой джентълмен или
пък лейди?

Смятал ли си, че пейзажът придобива
състоятелност и форма, за да го рисуват?
Че същото е станало с мъжете и жените,
за да бъде писано за тях и за да се съчиняват
песни?

Или че гравитационното привличане, великите
закони
и хармонични разни съчетания и че въздушните
течения
възникват, за да са предмет за разговор на учени
глави?

А пък кафявата земя и синьото море ги има,
за да се рисуват върху географски карти?
А пък звездите съществуват, за да бъдат подредени
във съзвездия ѝ да им се дават фантастични
имена?

А пък покълването на зърната е за да бъде изразено
в таблици за агрономи или пък за самата
агрономия?

Прастари институции са! Тез изкуства, библиотеки,
легенди, сбирки, пък и практиката ни в
манифактурата,

*така високо ли да ги ценим?
Високо ли да оценим наличните пари или пък
сделките си?
Нямам нищо против, ценя ги всички най-високо,
но дете, родено от жена и мъж ценя над всякакви
оценки.*

*Ний мислим Съединението си велико,
Конституцията — също
Не казвам, че не са велики и добри, защото са,
и днес съм влюбен в тях, както вие също,
защото аз обичам вас и всички мои братя по света.*

*Ний смятахме, че библиите и религиите са
божествени
и аз не казвам, че не са божествени,
аз казвам, че от вас израснали са те,
че могат да растат от вас все още,
не те живота раждат, а живота раждате все още
вие —
листата от дърветата не се откъсват,
дърветата от почвата не се изтръгват —
и двете са изтръгнати от вас.*

4.

*Сбора от известните до днеска почитания
към вас ще правя, които и да сте.
Президентът е във Белия си дом заради вас,
а вие тук сте и заради него
и чиновниците са в своите бюра заради вас,
конгреса свикват на дванайсет месеца заради вас,
закони и съдилища, възникване на Щатите, на
хартата,
основаването на търговията и пощата е все заради
вас.
Към мен се приближете, мили мои учени,*

доктрини, политики и цивилизации са все заради
вас,
скулптури, паметници, всичко писано върху каквото
и да било у вас намира своето значение,
същностите
на историята и статистиките докъдето
летописът стига,
във вас са в този час със митовете и легендите,
и ако не дишахте и не вървахте тука, къде те биха
били?
И най-прочутите поеми щяха да са прах,
а речите, трагедиите — празноти.

Архитектурата е туй, което вие с погледа си
правите.

(Наистина ли мислите, че била от бели или сиви
камъни?

Или пък само линиите на корнизите и арките
била е?)

И всяка музика е туй, у вас пробуденото,
когато ви припомнят нещо инструментите,
че не е ни цигулките, ни корнетите, не е обоят,
нито биещият барабан и нито нотите на
баритона,
който пее нежно и нито нотите на мъжкия или
девическия
хор, та по е близо, но и по-далеч от тях.

5.

Дали ще се завърне цялото отново?

Открива ли с едничък поглед най-доброто в
огледалото?

Не съществува ли ни по-добро и нито повече?

Дали е всичкото при вас в мистичната невидима
душа?

Странен и нерешим е парадоксът който ви предлагам:

големите предмети и невидимите ни души са все едно и също.

Строежите на домовете, меренето, рязането на дъските,

коването, стъклото духано със цев, бърчварството,

изготвянето на пироните, поставянето на стрехи от ламарина, облицоването, сглобката на кораби,

строежите на докове, риболовът, застилане на тротоари с плочи, трудът на помпата и на машината за рязане дърва, боравенето с крана, пеците за въглищни брикети,

каменовъглените мини и всичко долу в тях — със лампите във мрака, с ехото от песните — какви дълбоки съзерцания, каква просторна мисъл през омърсените лица ни гледа, изливането на желязото, мъже опитват как върви топенето

с голямата лъжица. Каляващият огън край реката,

дали е правилна сместа от руда, въглища, варовик високи пеци, пеците-леярни, въртящото се колело

и тлъсти слитъци желязо, мощните — във формата на буква „Г“ добре излети релси за железен път,

добиването на масла, тъкачниците за коприна, багрилниците

и захароварните, парни дъскорезници, заводи, фабрики

каменоделници, декоративните мотиви на фасади и прозорци,

чукчетата, резеца, ръкавицата, мистрията,
съдът с врящия разтвор за свода, огънат под него,
памукът в балите и прътът с куката за
разтоварване,
магаренцето и триона на резача, матрицата на
матричаря,
сатърът на месарина, инструментите за
рязане на лед,
трудът на четкаря, на дарака, на майстора на
макари,
продуктите от каучук и папие маше, уредите
на
джамджията, орнаментите на тапицера на стени,
гърненцата с туткал и лакове на дърводелеца,
аптекарските шишенца, мерките за течност,
пинтата
и четвъртинката, скрипецът, шилото и
менгемето,
търговският тезгях, перото и писалката, варенето
на бира
в пивоварната, малцът, бурето и всичкото
останало,
дето прави пивоварната на пивоварна, кожените
тапицерии,
правенето на карети, изплитането на въжета,
дестилирането, фирмописците, варниците,
събирането
на памука, галванизиранието,
стереотипирането,
бъчварството, стругът, жътварските машини,
тракторният
пруг, железопътните вагони, колата с кочияша,
омнибусите, широката платформа на товарните
коли,
средствата на пиротехниката, изстрелването
на ракети

във нощта, избухването им във фантастични
фигури и струи,
добитъкът във кланицата, ножът на колача,
касапинът
и работното му облекло, свинарникът със живите
прасета,
убиващият чук, закривените едри куки,
изкормвачите,
трудът през зимата безкраен по изготвянето на
суджуци,
меленето на жито, ориз, на царевича и на ръж,
варелът, крината и четвъртината, и натоварените
баржи,
безкрайните редици със чували на кейове и на
пристанища, трудът по фериботи, ж. п. линии и
кораби,
крайбрежни рейсове, риболовни съдове, канали,
несекващото ежедневие във вашия живот, в
живота
и на всеки друг във магазини, дворове и складове

—
тез гледки са и ден, и нощ пред теб, работнико!
И който и да си, те твоят повседневен са
живот.
В това, в тях е тежестта, най-тежката ти
тежест!
В това и в тях тя повече е, отколкото си
мислиш
(и далеч по-малко!). Във тях действителностите за
тебе
и за мен са, във тях поемите за тебе и за мен са,
във тях, а не във теб самия — ти с твоята душа
обгръщаш
всичките неща без оглед стойността им,
и тях благото е на развитието, във тях са всички
теми,
всичките загатвания и възможности.

Не казвам, че това, което виждам по-нататък, е
напразно,
не те съветвам да се спреш, не казвам, че
великите
ти ръководни мисли не били велики, аз казвам —
нищо тук не води към по-високи помисли от
тях.

6.

Ще търсиш ли и по-нататък?
Ти вече сигурно се връщаш, във най-познатите неща
намираш най-доброто или близкото до най-
доброто,
във хората край теб самия ти намираш най-
внимателните,
най-любимите, най-силните, най-щастливите,
познание не другаде, а тук, не в друго време, а сега,
мъжа най-първо, когото ти докосваш
или в който виждаш винаги приятел, брат и ближен,
жената, във която виждаш майка, сестра или
съпруга,
занаятите предимство ще имат във поеми и
навсякъде,
вие работнички и вий работници на тия Щати
имате божествен, собствен, силен свой живот и
всичко
друго ще отстъпи място на мъжете и жените
като вас.

Когато псалмите запяят вместо псалта
когато писаното проповядва вместо проповедника,
когато сам амвонът слезе и за някъде поеме,
а не резбарят, който резбовал е дъските му,
когато мога да докосна тялото на книгата си
нощем
или денем и в отговор и тя докосне мойто тяло,
когато курсът в университета стане убедителен

като сънувана жена или пък убедителен като
дете,
когато златото във форма на монети се усмихне във
мазето
като щерката на нощния пазач,
когато достоверните дела лениво се отпуснат на
отсрещното
кресло и влязат в моята приятелска компания,
ще им подам ръка и ще постъпя с тях тъй,
както съм постъпвал със жените и мъжете
като вас.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.